

Complexnummer: 396591

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Artillerie schietkamp

Aantal complexonderdelen	Monumentnummers van complexonderdelen
14	396659, 396690, 396691, 396692, 396693, 396694, 396695, 396696, 452013, 452014, 452015, 522058, 522060, 525523

Woonplaats

't Harde

Gemeente

Elburg

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdoject

Eperweg 149 D 236, 8084 HE te 't Harde

Complexomschrijving

Het Artillerie Schietkamp is een militair complex dat in korte tijd tussen 1877 en 1885 is aangelegd. De oorspronkelijke aanleg van het kamp is nog goed herkenbaar, mede doordat het ruimtelijk karakter sindsdien nauwelijks is gewijzigd.

De opzet van het bovenkamp was voor de tijd van aanleg zeer modern, daar de functies in losstaande paviljoens werden ondergebracht. Het vormt een onderdeel van de geschiedenis van het huisvesten van manschappen, mede als gevolg van de ontwikkelingen van het geschut.

Vanwege de korte bouwperiode vertonen de bouwwerken onderling een zeer grote samenhang.

De begrenzing van het terrein is aangegeven op de bijgaande kadastrale kaart.

Het complex Artillerie Schietkamp is zowel door de ligging als de samenhang van de bouwwerken, alsmede de daaraan verbonden militair-, architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

Het complex Artillerie Schietkamp heeft de volgende samenstellende onderdelen:

1. HUISVESTING VAN DE OFFICIEREN (236), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 396659.

2. OFFICERSKANTINE (230), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 396690.
3. KAZERNE voor onderofficieren en minderen (215), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 396691.
4. WACHTGEBOUW (213), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 396692.
5. KEUKEN (218) en WASCHINRICHTING (214), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 396693.
6. WONING VOOR DEN CONDUCTEUR DER ARTILLERIE (71), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 396694.
7. ARSENAAL (74), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 396695.
8. KAMPWACHERSWONING (78), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 396696.
9. TERREIN, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 452013.
10. PAVILJOEN 169, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 452014.
11. PAVILJOEN 168, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 452015.
12. PRIEEL (gebouw 182), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 522060.
13. GEDENKTEKEN, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 522058.
14. URINOIR (216), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met nummer 522059.

Het ontstaan van het Artillerie Schietkamp 't Harde is gekoppeld aan de technische vooruitgang van geschut en munitie in de tweede helft van de 19de eeuw. Als gevolg van het grotere bereik van het geschut en schokgolf van de munitie, waren uitgestrekte terreinen met moderne inrichting noodzakelijk. In 1875 werden de voorbereidingen getroffen voor een Artillerie schietschool op de Veluwe. Het terrein, met een omvang van 1782 hectare, omvat de gehele Oldebroekse heide die drie gemeentegrenzen, die van Elburg, Oldebroek en Epe overschrijdt. De beschermde onderdelen bevinden zich alle binnen de grenzen van de gemeente Elburg. Het gebied ligt geklemd tussen Elburg en Epe langs de N 309 en Hessenweg en wordt onder meer ontsloten door de koningin Julianaweg. Functioneel is het ASK-terrein in drie gebieden te splitsen: boven-, benedenkamp en schietterrein. Qua ruimtelijke karakteristiek in vier gebieden:

- bovenkamp, huisvesting manschappen
- benedenkamp, opslag materieel en huisvesting paarden
- voormalige tentenveld
- schietterrein (hier vinden schietoefeningen en strategische simulaties van grondtroepen plaats)

Het militaire oefenterrein is gelegen in een heuvelachtig bos- heidelandschap. Het boven- en benedenkamp wordt gekenmerkt door een goed bewaard gebleven parkachtige aanleg van groenstroken en bossages waartussen gebouwen en (geasfalteerde) wegen door bomen omgeven. Het bovenkamp neemt daarbij landschappelijk een bijzondere plaats in. Het is gelegen op een door kruierend landijs

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ontstane stuwwal (Woldberg) waar, op de hoogtelijn aan de noordzijde 19de eeuwse bebouwing voor officieren en onderofficieren is gerealiseerd. De latere uitbreidingen zijn evenwijdig aan deze as gesitueerd. Vernieuwend aspect voor wat betreft de indeling van het kazerneterrein, was reeds in de begintijd de plaatsing van vrijstaande gebouwen, waarin afzonderlijke functies (werk en huisvesting) waren ondergebracht. In het begin van de 20ste eeuw ontstonden daarbij gebouwen als keuken, magazijn en privaat.

Waardering

COMPLEX van militaire gebouwen uit de eerste helft van de 20ste eeuw.

- Van architectuurhistorisch belang als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een militair oefenterrein uit de 19de eeuw, met latere uitbreidingen. Het complex bezit een ensemblewaarde, omdat het met de redelijk goed bewaarde gebouwen een goed beeld geeft van militaire (utiliteits)gebouwen.
- Van stedenbouwkundig belang als onderdeel van een landschappelijk, voor militaire doeleinden ingericht gebied. Het ensemble heeft een bijzondere betekenis voor het dorp 't Harde. Het is tevens van stedenbouwkundig belang vanwege de uitgestrektheid van het militaire oefenterrein met een goed bewaarde structuur waar de bijzondere ligging in een heuvelachtig bos- en heidegebied is gekoppeld aan functionele en esthetische waarde. Op het terrein zijn twee concentraties van gebouwen verdeeld over het boven- en benedenkamp.
- Van cultuurhistorisch belang vanwege de goed bewaarde ruimtelijke indeling van het kazerneterrein die voorzag in door de vooruitgang in geschut en munitie aan een militair terrein nieuw te stellen eisen. Het ontwerp van het militaire oefenterrein vormt een onderdeel van de geschiedenis van een legerplaats, ingericht volgens moderne ideeën in het midden van de 19de eeuw en uitgebreid begin 20ste eeuw.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 396659

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 1993
Kadaster deel/nr	82963/179

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
't Harde	Elburg	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

OFFICIERSPAVILJOEN voor de huisvesting van de officieren, gebouwd in drie fasen. De linker vleugel is het oudste deel en is gebouwd in 1878. Hierin waren de vertrekken van de directeur en acht kamers met alkoof voor de officieren. De tweede fase, de rechtere vleugel, kwam gereed in 1880. Het middendeel vormt de derde fase en is van na de eeuwwisseling, gebouwd in 1917. Aan de architectuur is niet direct af te lezen dat het totale gebouw in drie fasen is gerealiseerd. De oorspronkelijk houten veranda's zijn in de jaren '30 dichtgezet en het zinken roevendak is vervangen door een bitumineuze dakbedekking. Het gebouw behoort tot de eerste fase van het artillerie schietkamp (1878-1885), vormt samen met de overige gebouwen, een architectonisch geheel en maakt daarvan het zwaartepunt uit. De gebouwen uit de tijd van aanleg van het schietkamp staan in dezelfde richting en in een lijn.

Linkervleugel: De Linkervleugel heeft houten vakwerk gevels met baksteen invulling in twee kleuren. Gepleisterde plint met hardsteen blokjes met frijnslag t.p.v. de stijlen. Onder een rondomlopende houten waterlijst zijn de velden grijs gepleisterd. Aan de bovenzijde wordt de gevel beëindigd met een rondomlopend fries van 'andreaskruizen'. De overstekende zadeldaken zijn bekleed met een bitumineuze dakbedekking. De overstekken worden ondersteund door houten consoles. Aan voor- en achterzijde een dichtgezette veranda. Boven in het dwarsgeplaatste paviljoen een venster met bovenlicht (indeling 1x3/1x3+(2x1)). In de oostgevel een dubbel venster. Oorspronkelijk heeft hier een serre gezeten. De topgevel is aan de zuidzijde bekleed met houten delen.

Rechtere vleugel: Gelijk aan de linkervleugel met uitzondering van de west- en noordgevel van het eindpaviljoen. Aan de westzijde is het paviljoen grijs gepleisterd met imitatievoegen, die natuursteen blokken moeten suggereren, tegen vochtdoorslag en hiertegen is een veranda aangebouwd. De noordzijde heeft een kleur metselwerk, de gele steen ontbreekt hier. In de zijgevel van het paviljoen op de verdieping een venster (indeling 2x3/2x3).

Middendeel: Vierkante bouwmassa van twee lagen met kap. Zadeldak met een bitumineuze dakbedekking. Hieraan aan beide zijden een vleugel van een laag met kap, beëindigd door dwarsgeplaatste paviljoens van twee lagen met kap. Baksteen gevels met een gepleisterde plint. Aan voor en achterzijde een houten veranda over twee verdiepingen, dichtgezet met een bakstenen borstwering en gekoppelde vensters met bovenlicht. In de topgevels, boven de serre, een rond venster met een bloemmotief. De top- en langsgevels

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zijn onder het dakoverstek bekleed met houten delen. De dakgootbetimmering heeft een geschulpte rand.

Door zijn grote lengte en symmetrische opbouw van de langsgevels, alsmede de nagenoeg alzijdige, lage veranda-aanbouw, maakt het gebouw een indrukwekkende en statige indruk, mede vanwege de verhoogde middenpartij. Doordat ook dit gebouw in een vakwerkstramien is ontworpen, bepaalt het, samen met de gebouwen nrs 213 en 215, een kenmerkende karakteristiek voor de toenmalige bouwwijze op het schietkamp. Het gebouw is daarmee het belangrijkste onderdeel van de historische aanleg van dit kamp. De vrije zichtbaarheid aan de noordzijde, alsmede de groenaanleg met bomenbestand, vooral aan de zuidzijde ondersteunen de voorname ligging van dit pand. Daarnaast valt het gebouw op door gave verhoudingen, bijzondere constructie en materiaalgebruik en heeft reeds zeldzame bouwdetails. Bovendien vertegenwoordigt het een gaaf voorbeeld van vakwerkbouw en houdt het de geschiedenis van het Artillerie Schietkamp zichtbaar. Dit unieke, uit historisch en architectonisch oogpunt waardevolle gebouw is wegens de daaraan verbonden geschiedkundige herinneringen, zijn voorname schoonheid en bijzondere betekenis voor de architectuur- en geschiedswetenschap van algemeen belang.

Gebouw 236 'huisvesting van de officieren' is zowel vanwege de ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en autonome architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Monumentnummer*: 396690

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 1993
Kadaster deel/nr	82966/162

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
't Harde	Elburg	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

KANTINEGEBOUW voor de officieren, gebouwd gedurende 1883-1885.

Na de eerste bouwfase was het rechterpaviljoen lager dan het linker. In 1900 werd boven de keuken een woning voor de hofmeester gebouwd, waardoor het geheel een symmetrisch uiterlijk kreeg. De voorzijde van het rechterpaviljoen werd nadien in de jaren '30 drastisch gewijzigd in een bakstenen topgevel en haaks hierop een aanbouw van een laag met zadeldak, beide gedekt met rode dakpannen. Het oorspronkelijk zinken roevendak is vervangen door een bitumineuze dakbedekking. Het interieur ademt nog de geest van 1885 en is redelijk gaaf aanwezig. Stedebouwkundig behoort het gebouw tot de eerste fase van de aanleg van het Artillerie Schietkamp. Het staat in een rooilijn tussen het eerder gerealiseerde officierspaviljoen (nr 236) en de kazerne (nr 215).

Bouwmassa van een bouwlaag met lage kap, aan de kopgevels beëindigd door paviljoens van twee lagen met een zeer lage kap. Gevels wit gepleisterd met zwart geteerde plint, uitgezonderd de voorgevel binnen de serre welke ongepleisterd is. Imitatievoegen suggereren natuursteen blokken. Lisenen op de hoeken en in de zijgevels zijn glad gepleisterd. Over de gevel loopt een waterlijst met een muizetand. Bovenkant gevel wordt beëindigd met een rondomlopend fries waarin een ruitvormige decoratie. De schilddaken zijn gedekt met een bitumineuze dakbedekking. In de gevels vensters, beëindigd met een segmentboog, waarin schuiframen (indeling 2x(1+2)). Tussen de paviljoens een houten veranda, recent dichtgezet met kunststof schuifpuien. Deze vervangt een eerder exemplaar. Het rechterpaviljoen heeft een wit geschilderde baksteen topgevel, gedekt met rode v.h. dakpannen, waarin grote vensters met bovenlichten. Dwars hierop een aanbouw van een laag, deels met een zadeldak, deels met plat dak. Aan de achterzijde een uitbouw in rode baksteen, met een afgeplat schilddak waarop golfplaten zijn aangebracht. Gekoppelde vensters met bovenlicht, waarin twee horizontale roeden.

Ondanks de nogal opvallende wijzigingen en toevoegingen uit de jaren '30 aan de rechterzijde, is de oorspronkelijke opzet nog goed herkenbaar en is dit gebouw, mede gezien zijn situering van historisch stedebouwkundige betekenis. Bovendien valt de officierskantine op door zijn neo-klassieke detaillering. Het is wegens de daaraan verbonden geschiedkundige herinneringen, zijn belang voor de architectuur, geschiedswetenschap en zijn overwegende schoonheid van algemeen belang. Het houdt de geschiedenis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van het Artillerie Schietkamp zichtbaar.

Gebouw 230 'officierskantine' is zowel vanwege de ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en autonome architectuur- en cultuurhistorisch waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Monumentnummer*: 396691

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 1993
Kadaster deel/nr	82966/156

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
't Harde	Elburg	Gelderland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

KAZERNEGEBOUW ten behoeve van de onderofficieren en minderen, gebouwd in 1878. Oorspronkelijk ingericht voor de huisvesting van 160 militairen en 30 a 40 onderofficieren is het nu in gebruik als lesgebouw. In 1893 werden de kamers van de onderofficieren voorzien van houten vloeren. De kamers van de manschappen volgden een jaar later. Het gebouw heeft samen met het officierspaviljoen en het wachtgebouw een vakwerkarchitectuur. Bovendien is het, samen met de andere gebouwen van de eerste aanleg van dit artillerie kamp (nrs 236, 230 en 213), in een lijn gesitueerd. De rij lindebomen naast het lesgebouw benadrukt deze richting. Dit maakt dat deze gebouwen een ensemble zijn, die niet los van elkaar moeten worden beschouwd.

Oorspronkelijk was boven op de nok een opbouw ten behoeve van de ventilatie van de slaapzalen. Ook de hooggeplaatste vensteropeningen zijn naderhand verlaagd tot borstweringhoogte vanwege de functieverandering in een lesgebouw. Deze laatste wijziging is geheel ingepast in het stramien van het vakwerk.

Langwerpige bouwmassa van een laag met kap. Houten vakwerk gevels met baksteen invullingen in twee kleuren. In verticale zin verdeelt het vakwerk de gevel in velden met de verhouding 1:2:2:1. Gepleisterde pint, waarin hardstenen blokjes met frijnslag ter plaatse van de houten stijlen. Onder het grote dakoverstek zijn de velden voorzien van een 'andreaskruis', welke een rondomlopend fries vormt. Het overstek wordt aan de kopgevels door houten consoles ondersteund. Het schilddak heeft een zinken roevendak. Symmetrische gevelopbouw. Voorgevel heeft vensters over vier vakwerkvelen met een roede-indeling (2x3/2x3+2x3/2x3). Om de drie venstervelden een paneel deur met bovenlicht. De vensters nabij de hoeken zijn in oorspronkelijke staat met lage bovenramen (indeling 2x3/2x3 + 2x1/2x1). Vrijwel blinde zijgevels met een venster (indeling 2x3/2x3) voor lichttoetreding van de zolderruimte. De westgevel is, in verband met vochtdoorslag, grijs gepleisterd met imitatievoegen die natuursteen blokken suggereren.

De achtergevel heeft dezelfde indeling als de voorgevel. Hieraan twee platte uitbouwen van later datum, waarin sanitaire voorzieningen zijn aangebracht.

De ondergeschikte wijzigingen die zijn aangebracht hebben geen invloed op het vormbepalende karakter van het gebouw. De situering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

is van historisch stedenbouwkundige betekenis. Het gebouw valt op door gave verhoudingen, bijzondere constructie en materiaalgebruik en heeft reeds zeldzame bouwdetails. Bovendien vertegenwoordigt het een gaaf voorbeeld van vakwerkbouw en houdt het de geschiedenis van het Artillerie Schietkamp zichtbaar.

Gebouw 215 'kazerne voor onderofficieren en minderen' is zowel vanwege de ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en de autonome architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Monumentnummer*: 396692

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 1993
Kadaster deel/nr	82966/151

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
't Harde	Elburg	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

WACHTGEBOUWTJE, waarin wachtlokalen en strafkamers waren gesitueerd, maakt nu onderdeel uit van het artilleriemuseum. Gebouwd in 1881 naast en in dezelfde stijl met gelijke detaillering als het voormalige legeringsgebouw. Daarmee wordt de onderlinge samenhang ook qua vormgeving van bijzondere betekenis. Dit wordt benadrukt door de stedenbouwkundige plaatsing in dezelfde richting en in een lijn met de overige bebouwing van het bovenkamp.

Rechthoekige bouwmassa van een laag met kap. Houten vakwerk gevels met baksteen invullingen in twee kleuren, zorgvuldig gedetailleerd en uitgewerkt. Gepleisterde plint, waarin hardstenen blokjes met frijnslag ter plaatse van de stijlen van het vakwerk. Onder de overstekende dakgoot is een rondomlopend fries van 'andreakruizen'. Het schilddak heeft een zinken roevendak met op de hoeken van de nok een schoorsteen. Symmetrische voorgevel met een dubbele deur en ter weerszijden een venster met draairaam (indeling 1x3/1x3). Hierboven een bovenlicht. Boven de entreedeur een dakkapel. De dubbele deur is waarschijnlijk niet origineel vanwege de afwijkende uitvoering en het feit dat hij niet in het gevelstramien past. In de linkerzijgevel een venster met draairamen (indeling 1x3/1x3) met bovenlicht waarin een verticale roede. Paneeldeur met dito bovenlicht. De rechter zijgevel heeft eveneens een deur met bovenlicht en een hoog geplaatst venster met traliewerk. Aan de achtergevel een kleine uitbouw met lessenaarsdak van later datum. Ter weerszijden hiervan een hoog geplaatst venster met traliewerk.

De ondergeschikte wijzigingen die zijn aangebracht hebben geen invloed op het vormbepalende karakter van het gebouw. De situering is van historisch stedenbouwkundige betekenis. Het gebouw valt op door gave verhoudingen, bijzondere constructie en materiaalgebruik en heeft zeldzame bouwdetails. Bovendien vertegenwoordigt het een gaaf voorbeeld van vakwerkbouw en houdt het de geschiedenis van het Artillerie Schietkamp zichtbaar.

Gebouw 213 'wachtgebouw' is zowel vanwege de ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en de autonome architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Militair wachtgebouw

Monumentnummer*: 396693

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 1993
Kadaster deel/nr	82965/129

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
't Harde	Elburg	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

Gebouw waarin voorheen de keuken en de waschinrichting gehuisvest waren. Nu biedt het huisvesting aan een deel van het artilleriemuseum. Het linker bouwdeel is het oudst en dateert van 1878.

In 1886 wordt het gebouwtje verdubbeld. De aanvankelijk vrijstaande waschinrichting kwam gereed in 1881 en heeft dezelfde omvang en uiterlijk als de keuken. Tussen deze gebouwen was een put geslagen met een windmotor. Deze put is nog zichtbaar in het lagere en later ingevulde tussengedeelte dat beide gebouwen thans aan elkaar bindt. In tegenstelling tot de andere gebouwen uit de ontstaanstijd van het artillerie schietkamp heeft dit bouwwerk geheel uit baksteen opgetrokken gevels, doch profilering van de dakgoot, kozijnen en de dakbedekking zijn wel gelijk aan die van de andere bouwwerken. Het pand staat parallel aan het lesgebouw, waardoor deze gebouwen een samenhang vertonen.

Bouwmassa op een rechthoekige plattegrond van een laag met kap. Baksteen gevels met een gepleisterde plint. Over de gevel loopt ter hoogte van de onderdorpel van de ramen een gepleisterde waterlijst en bij de bovendorpel van de ramen een speklaag van gele baksteen. De dakoverstekken aan de kopgevels worden gedragen door houten consoles, die verwijzen naar de elders toegepaste vakwerkbouw. Linkergedeelte heeft een symmetrische opbouw met twee toegangsdeuren geflankeerd met vensters, waarin een schuifraam (indeling 2x(1+2)). De vensters worden beëindigd met een segmentboog, waarboven een strek gedecoreerd met gele baksteen. Onderdorpel van hardsteen. Tussenlid van een latere bouwdatum heeft ook geheel bakstenen gevels op een hardstenen plint. Voor het overige eenvoudiger uitgevoerd. Zelfde symmetrische gevelopbouw als het linkergedeelte, d.w.z. toegangsdeuren waarnaast vensters. Onderdorpel van baksteen. Rechtergedeelte is gelijk aan de linker zijde. De blinde westgevel is grijs gepleisterd in verband met vochtdoorslag. Aan de achterzijde is later, over tweederde van de totale gevellengte, een platte bakstenen bouwmassa toegevoegd met een dakrand van metalen damwand profiel.

Ondanks de forse aanbouw aan de achterzijde, is voor het overige het vormbepalend karakter van het gebouw nog geheel herkenbaar. De situering ondersteunt de historisch stedenbouwkundige betekenis in samenhang met de overige gebouwen. Het gebouw houdt de geschiedenis van het Artillerie Schietkamp zichtbaar.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De met elkaar verbonden gebouwen 218 'keuken' en 214 'waschinrichting' zijn zowel vanwege hun ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en de autonome architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evidente monumenten van jongere bouwkunst.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militaire opslagplaats

Functie

Monumentnummer*: 396694

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 1993
Kadaster deel/nr	82965/120

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
't Harde, Elburg	Elburg	Gelderland					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Koningin Julianaweg	10			8084 JJ	't Harde		
Julianastraat	10			8081 AX	Elburg		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>		
Doornspijk	C				3724		

Omschrijving**

WOONHUIS voor de conducteur der artillerie gelegen in het "benedenkamp", met de nok evenwijdig aan de Kon. Julianaweg, schuin tegenover de kampwachterswoning. In 1884 was het uiterlijk gelijk aan de in 1879 gebouwde woning. Gevelafwerking, hoofdvorm en de detaillering maken duidelijk dat de woningen bij elkaar horen.

Bouwmassa van een laag met kap op een rechthoekige plattegrond. Wit gepleisterde gevels van imitatievoegen voorzien, met een zwartgeteerde plint. Het zadeldak is gedekt met keramische o.v.h. pannen in een gesmoorde uitvoering. Voor en achter een dakkapel. Ter hoogte van de dakgoot loopt over de beide topgevels een waterlijst met muizetand. Dit detail is ook te vinden aan het cantinegebouw voor de officieren dat tegelijkertijd gebouwd is. Symmetrische voorgevel met de deur in het midden en ter weerszijden een venster met schuifraam en luiken. De bovendorpels zijn licht gebogen. In de linker zijgevel een venster, gelijk aan die in de voorgevel, en rechts daarvan een uitgebouwd erkerraam, waarschijnlijk van later datum. Op de verdieping een venster met draairaam (indeling 2x3). De rechter zijgevel is ingedeeld met twee vensters met schuifraam en luiken en boven een venster met draairaam (indeling 2x3). Aan de achtergevel is over de helft van de lengte een platte aanbouw gerealiseerd.

De wijzigingen die zijn aangebracht zijn van ondergeschikt belang en hebben geen invloed op het vormbepalende karakter van het gebouw. De situering is in samenhang met de nabij gelegen gebouwen (nrs 74 en 78) van historisch stedenbouwkundige betekenis. Het vormt de basis van de eerste aanleg van het 'benedenkamp' van het ASK. Het gebouw is zowel op zichzelf als in samenhang met de nabij gelegen gebouwen van algemeen belang wegens de aan het gebouw verbonden geschiedkundige herinneringen. Het houdt de geschiedenis van het Artillerie Schietkamp zichtbaar.

Gebouw 71 'woning voor den conducteur der artillerie' is zowel vanwege de ligging als door de samenhang met de andere

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bouwwerken en de autonome architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Monumentnummer*: 396695

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 1993
Kadaster deel/nr	82965/111

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
't Harde	Elburg	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
't Harde	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doornspijk	C			3724

*Omschrijving***

ARSENAAL gelegen in het "benedenkamp", gebouwd in 1879 voor de berging van artilleriesmaterieel en kampementseffecten. Oorspronkelijk hadden de beide kopgevels een gelijke indeling. De oostgevel is verbouwd, waarbij de dubbele deuren vervangen zijn door vensters. De opzet van de westelijke gevel is niet gewijzigd. Gebouw ligt enigszins terug met de hoofdgevel naar de Kon. Julianaweg.

Langwerpige bouwmassa van een laag met kap. Gevels van rode baksteen met gietijzeren muurankers, voorgevel wit gepleisterd en door middel van imitatievoegen onderverdeeld in grote blokken.

Het zadeldak is gedekt met keramische o.v.h. pannen gemeleerd rood en donkergrijs. Het dakvlak is rondom voorzien van een deels vlakke, deels geprofileerde windveer/dakgoot. In de voorgevel twee dubbele deuren beëindigd met een segmentboog. Op de verdieping een hijsluik met hardstenen onderdorpel, waarboven een ijzeren hijsbalk. In de rechter zijgevel een dubbele toegangsdeur gelijk aan die in de voorgevel. Links hiervan drie, van luiken voorziene, vensters (indeling 3x4) met een hardstenen onderdorpel en een strek van gele baksteen. Rechts twee kleine deuren van later datum en twee vensters met luiken. De linker zijgevel is ingedeeld met zes vensters, gelijk aan die van de rechter zijgevel met in het midden een klein wc-raam. De achtergevel heeft ter plaatse van de oorspronkelijk dubbele deuren twee raamkozijnen met driedeling en bakstenen borstweringen. Op de verdieping zijn het hijsluik en de hijsbalk nog aanwezig.

De wijzigingen die zich tot enkele kozijnen beperken, hebben geen invloed op het vormbepalende karakter van het gebouw. Het heeft hierdoor nog een gave vormgeving van een bedrijfsgebouw uit die tijd. Dit, ten behoeve van aan- en afvoer naar het magazijn, terugliggend gebouw in combinatie met de in de directe omgeving aanwezig zijnde woningen (nrs 71 en 78) aan de Kon. Julianalaan vormt de basis van de eerste aanleg van het 'benedenkamp' van het ASK. Het gebouw is zowel op zichzelf als in samenhang met de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

nabij gelegen gebouwen van algemeen belang wegens de aan het gebouw verbonden geschiedkundige herinneringen. Het houdt de geschiedenis van het Artillerie Schietkamp zichtbaar.

Gebouw 74 'Arsenaal' is zowel vanwege ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en de autonome architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militaire opslagplaats

Functie

Monumentnummer*: 396696

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 1993
Kadaster deel/nr	82965/108

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
't Harde	Elburg	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
't Harde	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

Kampwachterswoning gelegen in het 'benedenkamp' met nok evenwijdig aan de Kon. Julianaweg. Gebouwd in 1879 als woonhuis voor "den conducteur der artillerie". In 1884 verhuisd deze naar de overzijde van de weg en wordt de kampwacht hier ondergebracht. Oorspronkelijk was dit gebouw qua hoofdvorm en gevelafwerking gelijk aan de tegenover gelegen woning (nr 71). Eind jaren 50 is het pand verbouwd waarbij de voordeur naar de linker zijgevel werd verplaatst, het dakvlak ter plaatse werd verlengd en aan de achterzijde een uitbouw werd gerealiseerd.

Bouwmassa van een laag met kap op een rechthoekige plattegrond. Wit gepleisterde gevels van imitatievoegen voorzien, met een zwartgeteerde plint. Het zadeldak is gedekt met keramische o.v.h. pannen in een gesmoorde uitvoering en heeft in voor- en achterschild een dakkapel. In de voorgevel twee, van luiken voorziene vensters, met een licht gebogen bovendorpel met schuifraam (indeling 2x(1+2)). Onderdorpels van hardsteen. In de rechterzijgevel een schuifraam en een klein, later aangebracht, venster met rechte bovendorpel (1x3/1x3). Boven een venster met draairaam (1x2/1x2). De linker zijgevel heeft twee grote vensters met schuifraam en luiken en op de verdieping een venster gelijk aan dat in de rechter zijgevel. Links is de entree deur. Aan de achtergevel een bakstenen gebouw met een plat dak. Links daarvan een houten aanbouw gedekt met golfplaten.

De verbouwing van de linker zijgevel en de twee aanbouwen aan de achterzijde laten het vormbepalende karakter overeen. Samen met het naastgelegen arsenaal (nr 74) en de nabij gesitueerde woning (nr 71) vormt dit pand de kern van de eerste aanleg van het 'benedenkamp' van het ASK. Het gebouw is zowel op zichzelf als in samenhang met de nabij gelegen gebouwen van algemeen belang wegens de aan het gebouw verbonden geschiedkundige herinneringen. Het houdt de geschiedenis van het Artillerie Schietkamp zichtbaar.

Gebouw 78 'kampwachterswoning' is zowel vanwege de ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en de autonome

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Monumentnummer*: 452013

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 december 1992
Kadaster deel/nr	82901/200

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
't Harde	Elburg	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doornspijk	C			3724

*Omschrijving***

Het Artillerie Schietkamp is een militair complex dat in korte tijd tussen 1877 en 1885 is aangelegd. De oorspronkelijke aanleg van het kamp is nog goed herkenbaar, mede doordat het ruimtelijk karakter sindsdien nauwelijks is gewijzigd. De opzet van het Bovenkamp was voor de tijd van aanleg zeer modern, daar de functies in losstaande paviljoens werden ondergebracht; het kamp vormt een onderdeel van de geschiedenis van het huisvesten van manschappen, mede als gevolg van de ontwikkelingen van het geschut. Vanwege de korte bouwperiode vertonen de bouwwerken onderling een zeer grote samenhang. De bebouwing van het Bovenkamp is aan een lange heuvelrand frontaal en als het ware in linie opgezet; vanuit deze situatie was er een weids uitzicht over het lager gelegen militaire oefenterrein; deze frontale structuur is, vanwege de functioneel gebruikte natuurlijke situatie ter plaatse, kenmerkend en zeldzaam voor de laat 19e-eeuwse inrichting van een oefenterrein met schietkamp voor de artillerie. Gezien het Bovenkamp is gestoffeerd met hoogopgaand geboomte en goed beplante plantsoenen met daartussen paden naar de gebouwen, kan dit terrein als een monument van Rijksniveau beschermd worden op grond van zijn cultuurhistorische waarde, die is gebaseerd op de karakteristiek en de zeldzaamheid. De begrenzing van het te beschermen terrein is de volgende: aan de noordzijde de Prinses Margrietweg en in het verlengde daarvan in westelijke richting, aan de oostzijde tot aan de parkeerplaats en paviljoen 240, aan de zuidzijde de Hessenweg, en aan de westzijde langs de weg die loopt tussen de paviljoens 213 en 168. Tussen 1877 en 1885 aangelegd artillerie schietkamp-terrein op het Bovenkamp met de paviljoens in linie langs een heuvel en daartussen hoog opgaand geboomte en goed beplante plantsoenen, alsmede paden naar de verschillende paviljoens, welke aanleg uit cultuurhistorisch oogpunt vanwege karakteristiek en zeldzaamheid geacht kan worden van nationaal belang te zijn zodat bescherming als monument op Rijksniveau gerechtvaardigd is.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Verdedigingswerken en militaire gebouwen	Militair verblijfsgebouw	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 452014

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 december 1992
Kadaster deel/nr	82901/149

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
't Harde	Elburg	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doornspijk	C			3724

*Omschrijving***

In 1880 gebouwd paviljoen waarin plaats was voor vier lijdens aan besmettelijke ziekten. De architectuur en detaillering komen overeen met het Ambulance-gebouw. Waarschijnlijk is ook dit gebouw van oorsprong niet gepleisterd geweest. De situering van het gebouw is achter en parallel aan het ambulance-gebouw. Rechthoekige bouwmassa van een laag met lage kap. Gevels wit gepleisterd, met uitzondering van de linkerzijgevel. Gepleisterde plint is grijs geschilderd. Op de hoeken lisenen die overgaan in een boogfries, afgezet met een rollaag van gele steen. Het schilddak heeft een zink roevendak. Een paneeldeur in de voorgevel vormt de enige toegang tot het gebouw. In de linker- en rechterzijgevel twee vensters beëindigd met een segmentboog, waarboven een hanekam van gele baksteen, met schuiframen (6-ruiter). In de achtergevel twee gekoppelde vensters onder een segmentboog van metselwerk, met dezelfde raamindeling. Gebouw 169 (gebouw voor lijdens aan besmettelijke ziekten) is zowel vanwege de ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en de autonome typologische architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als evident monument van jongere bouwkunst.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Verdedigingswerken en militaire gebouwen	Militair verblijfsgebouw	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 452015

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 december 1992
Kadaster deel/nr	82901/166

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
't Harde	Elburg	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doornspijk	C			3724

*Omschrijving***

Ambulance gebouwd in 1880 voor huisvesting van maximaal 16 zieken, woning voor de officier van gezondheid, apotheek en badkamers. Tot dan toe werden zieken verpleegd in een tent of afgevoerd naar een hospitaal te Kampen. In 1897 is een van de badkamers gewijzigd in een operatiekamer. Momenteel is het in gebruik door de geneeskundige dienst. Waarschijnlijk is de beschildering/bepainting van de voorgevel van later datum. De situering van dit object is op een lijn met de officiers- en legeringsgebouwen van de eerste aanleg van dit kamp. Rechthoekige bouwmassa van twee lagen met kap en ter weerszijden een paviljoen van een laag met kap. Gevels van baksteen met een grijs gepleisterde plint. De voorgevel is gedeeltelijk wit gepleisterd, voor het overige wit geschilderd. Op de hoeken lisenen welke overgaan in een boogfries, afgezet met een rollaag van gele steen. De schildkap is bekleed met een zinken roevendak. Symmetrische gevelopbouw. De entree is omkleed met hardsteen, ter weerszijden twee vensters beëindigd met een segmentboog, met schuiframen. De zijgevels hebben boven de nok van de paviljoens een half rond, gietijzeren raam. De paviljoens hebben in elke gevel twee gekoppelde vensters onder een segmentboog van geel metselwerk. Ook deze hebben een schilddak bekleed met zink (roevendak). De achtergevel is soberder uitgevoerd: geen boogfries en geen natuursteen omkleeding van de deur. Aan de rechterzijde zijn op de begane grond van twee vensters de borstwering verhoogd. In het interieur van beide paviljoens een gietijzeren kolom midden in deze vleugels. Gebouw 168 (Ambulancegebouw) is zowel vanwege de ligging als door de samenhang met de andere bouwwerken en de autonome typologische, architectuur- en cultuurhistorische waarden van belang als monument van jongere bouwkunst.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Verdedigingswerken en militaire gebouwen	Militair verblijfsgebouw	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522058

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 juli 2002
Kadaster deel/nr	82956/50

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
't Harde	Elburg	Gelderland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

Omschrijving

Natuurstenen GEDENKTEKEN in de vorm van een obelisk, geplaatst op de hoogtelijn van de stuwwal die uitziet over het benedenkamp. De gedenknaald ligt pal langs de weg temidden van een in het perk met lage struiken coniferen (die niet voor rijksbescherming in aanmerking komen) uitgespaard grindbed vóór het officierenpaviljoen. De obelisk is geplaatst op een rechte voet en dito sokkel temidden van een verhoogd grindbed, dat van het eerder genoemde grindbed gescheiden wordt door een laag cirkelvormig, in gele baksteen (kruisverband) opgetrokken door een rollaag gedekt muurtje. Vanaf de straatzijde is het monument via enkele bakstenen treden, voorafgegaan door aan weerszijden opgestelde lage gemetselde kolommen, bereikbaar en is de ijzeren plaquette leesbaar met de tekst: 'DE OFFICIEREN/ DER ARTILLERIE/ RICHTTEN DIT/ GEDENKTEKEN/ OP TER/ NAGEDACHTENIS/ VAN DEN KOLONEL/ P.D. VAN ESSEN/ OVERLEDEN DEN/ 14 APRIL 1925'.

Waardering

Natuurstenen GEDENKTEKEN in de vorm van een obelisk, opgericht na 1925.

- Van architectuurhistorisch belang als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een herdenkingsmonument. Het gedenkteken bezit in relatie tot andere bijgebouwen een duidelijke ensemblewaarde in dit deel van het terrein waar zich meerdere rijksmonumenten bevinden.

- Van stedenbouwkundig belang als onderdeel van een landschappelijk, voor militaire doeleinden ingericht gebied en speelt daarin, gezien de vrije ligging op de hoogtelijn van de stuwwal, een beeldbepalende rol.

- Van cultuurhistorisch belang vanwege de herinnering aan een voor de compagnie Artillerie 't Harde gedenkwaardige kolonel. Het monument vormt een onderdeel van de geschiedenis van een legerplaats opgericht volgens moderne ideeën in het midden van de 19de eeuw en uitgebreid begin 20ste eeuw.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Gedenkteken(D)

Functie

Gedenkteken(D6)

Monumentnummer*: 522060

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 juli 2002
Kadaster deel/nr	82958/82

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
't Harde	Elburg	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

Omschrijving

Houten PRIEEL, aan de noordzijde van het bovenkamp, vrijstaand gelegen op de heuvelrug die uitziet op het benedenkamp. Het kleine achthoekige gebouwtje, met afwisselend een brede en korte gevel, rust op een betonnen plint temidden van een bloemperk en is omringd door een modern klinkerpad. Op de kruin van het rieten tentdak met overstek is het riet samengebonden als een soort piron. De wanden bestaan voor de onderste helft uit gerabatte houten delen, het bovenste deel is voorzien van verticale (messing en groef) plankdelen. Het prieel is toegankelijk via (moderne) dubbele meerruits paneeldeuren aan de zijde van het benedenkamp en geplaatst in een der vier brede gevels. In drie van de brede zijden komen stolpramen met 2x(4x4) ruits onderverdeling voor, die boven een liggend ongedeelde ruitje zijn geplaatst dat de breedte bezit van het kozijn. Twee van de korte zijden zijn bezet met hetzelfde type raam als enkelvoudige variant uitgevoerd; de overige twee zijden zijn blind uitgevoerd. De ruitjes bestaan, op die in de dubbele deuren na, uit divers gekleurd kathedraalglas.

In het INTERIEUR bevindt zich een moderne tegelvloer en houten dakbeschot van horizontale planken die vanuit de acht gevelvlakken naar boven toe in een punt samenkomen.

Waardering

Houten achtzijdig PRIEEL.

- Van architectuurhistorisch belang als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een eenvoudig, als verschijningsvorm voor een kazerneterrein evenwel opmerkelijk, houten prieel ten behoeve van de ontspanning.

- Van stedenbouwkundig belang als onderdeel van een landschappelijk, voor militaire doeleinden ingericht gebied en speelt daarin, gezien de vrije ligging op de hoogtelijn van de stuwwal een beeldbepalende rol. Het gebouw heeft in relatie tot andere bijgebouwen voor officiers een duidelijke ensemblewaarde in dit deel van het terrein waar zich meerdere rijksmonumenten bevinden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Van cultuurhistorisch belang vanwege zijn functie. Het prieel vormt een onderdeel van de geschiedenis van een legerplaats, ingericht volgens moderne ideeën in het midden van de 19de eeuw en uitgebreid begin 20ste eeuw.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Priëel

Monumentnummer*: 525523

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 juli 2002
Kadaster deel/nr	82903/157

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
't Harde	Elburg	Gelderland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Doornspijk	C			3724

Omschrijving**

URINOIR gelegen in het noordelijke deel van het bovenkamp en met de voorzijde aan de Hessenweg een der belangrijkste hoofdassen. Het openbare toiletgebouwtje bezit een plattegrond van een ongelijkzijdige zeshoek. Op de manshoge, in baksteen opgetrokken en door een rollaag afgesloten gevels, rusten houten stijlen die het overstekende platte dak dragen. De achtergevel die langer is dan de voorgevel is in halfsteensverband uitgevoerd. De muren van de eindgevels en de overhoeks geplaatste muren die middels een stompe hoek met uitstekende tandversiering de hoek met de achtergevel invullen, zijn opgetrokken in kruisverband. De voorgevel bezit een naar het gebouw gekeerde u-vorm die niet op de eindgevels aansluit en aldus aan beide zijden de toegang tot het openbare gebouwtje vrijlaat. Aan de straatzijde is de gevel boven doorbroken en met horizontaal lattenwerk ingevuld. De houten dakligger aan de voorzijde van het gebouw bezit in de twee buitenhoeken van de dragende stijl een uitkragende console. In de achtergevel versterkt een muurdam in het midden de gevel. Het INTERIEUR is nagenoeg ongewijzigd. De vloer bestaat uit een portlandcementenvloer. Onder het, aan de straatzijde voorkomende lattenwerk, bevinden zich langs de gehele voorgevel drie naast elkaar geplaatste urinoir-ruimten die van elkaar worden gescheiden door twee haaks op de muur gestelde schaamschotten. De muurdammen zijn gecementeerd en zwart geteerd. Tegen de voetsmuur ligt een goot ter afvoer.

Waardering

URINOIR in Amsterdamse schoolstijl.

- Van architectuurhistorisch belang als goed bewaard voorbeeld van een voor een openbaar toiletgebouw opmerkelijk vormgegeven object, dat is gerealiseerd in het kader van de hygiëne op een kazerneterrein.
- Van stedenbouwkundig belang als onderdeel van een landschappelijk, voor militaire doeleinden ingericht gebied en speelt door de ligging aan de Hessenweg een der belangrijkste hoofdassen en typologisch, een beeldbepalende rol. Het gebouwtje bezit in relatie tot andere bijgebouwen een duidelijke ensemblewaarde in dit deel van het terrein waar zich meerdere rijksmonumenten bevinden.
- Van cultuurhistorisch belang vanwege zijn functie. Hierdoor vormt het een onderdeel van de geschiedenis van een legerplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ingericht volgens moderne ideeën in het midden van de 19de en uitgebreid in begin 20ste eeuw.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Straatmeubilair

Functie

Urinoir